

havde overfor dem, der muligvis blev puffet ud af deres Arbejde og blev arbejdsløse. Dertil kan jeg svare, at det er selvfølgelig ikke min Hensigt at lade nogen blive puffet ud af sit Arbejde og blive arbejdsløse. Hvis Antallet af Militærnægtere skulde blive et saadant, at det overhovedet betød noget i den Henseende, maatte der træffes en saadan Ordning, at man ikke kom til at tilsidesætte frie Arbejdere derved. Det er ganske klart, at der ikke bliver forøget Konkurrence indenfor Samfundet ved, at der eksisterer en saadan Gruppe Mennesker; der vil blive akkurat lige mange Arbejdere indenfor vort Samfund, enten denne Ordning bliver truffet eller ikke; der vil være lige saa mange, der bliver indkaldt til Soldatertjeneste, og i det Øjeblik, Staten er raadig over disse Mennesker, maa den anvende dem paa en saadan Maade, at det ikke bliver til Skade for andre Grupper af Arbejdere. Det ærede Medlem sagde, at jeg vidste ikke noget om Tallet. Nej, jeg har gentagne Gange sagt, at med nogen Sikkerhed kan dette ikke angives. Jeg anser det for givet, at hvis Lovforslaget gennemføres, bliver Tallet ikke stort. Det ærede Medlem mente, at Bevægelsen maaske kunde brede sig. Ja, den vil højst sandsynligt brede sig, hvis der ikke gennemføres en Lov af denne Karakter; saa vil den højst sandsynligt bringe saadan Uro, at adskillige ærede Medlemmer vil faa Grund til at være betænkelige derved. Hvis der derimod gennemføres en Lov af denne Karakter, tror jeg ikke, Antallet bliver stort, thi naar man ikke faar agitatorisk Virkning ud af det, er der ikke megen Fornøjelse ved at gaa ind til 20 Maaneders strengt Arbejde, medens man ved at gaa ind til almindelig Soldatertjeneste har Udsigt til at klare sig med 5—6, maaske 10—12 Maaneders Tjeneste og kun i sjældnere Tilfælde kan komme til at gøre længere Soldatertjeneste. Derfor er netop denne Ordning et Middel til at undgaa, at Tallet bliver stort, hvorimod man, hvis man bliver ved den bestaaende Lovgivning, har al mulig Grund til at vente sig, at Bevægelsen breder sig og vokser.

Det ærede 6te Medlem for 9de Kreds (la Cour) sagde, at min Opfattelse af Statens Medansvar ikke var ham ganske klar. Jeg har peget paa, at Staten havde et Medansvar, naar den vil tvinge nogen til en Gerning, som Samvittighedsgrunde forbyder ham. Men naar Staten opgiver dette Standpunkt, staar den overfor en Fange, der er stillet ligesom andre Fanger,

der ikke respekterer Statens Lovgivning, Statens Medansvar formindskes da i hvert Fald meget betydeligt, og saa maa man optræde overfor ham, ganske som Fængselsvæsenet maa optræde overfor andre Fanger, som muligvis faar den Tanke at optræde som sultestrejkende. Imidlertid, hele Spørgsmaalet vil rimeligvis aldeles ikke komme til at foreligge, thi naar disse Mennesker først staar som Fanger i det almindelige Fængsel, og det ikke længere er en Protest mod Militærvæsenet, der er Tale om, er der i hele Bevægelsen ikke nogen Tilbøjelighed til eller noget Ønske om at optræde paa den Vis.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til anden Behandling

vedtoges uden Afstemning.

J. Pedersen: Jeg tillader mig at foreslaa, at Lovforslaget henvises til et Udvalg paa 11 Medlemmer.

Uden Forhandling eller Afstemning vedtoges dette Forslag.

Formanden: Der er ikke mere paa Dagsordenen.

Næste Møde holdes i Morgen, Fredag den 11. Maj, Kl. 2 med følgende Dagsorden:

1) Valg af 11 Medlemmer til et Udvalg angaaende:

Forslag til Lov om værnepligtiges Anvendelse til civilt Arbejde.

2) Eventuelt: Tredie Behandling af:

Forslag til Lov om Tillæg til Lov om Vands Afledning og Afbenyttelse af 28. Maj 1880.

Mødet hævet Kl. 3⁴⁰.